

**GEMEENTE
HAARLEMMERLIEDE EN SPAARNWOUDE**

reg.nummer:	Ingekomen:	afdoening:
weeklijst/volgnr.:	notulen/volgnr.:	datum:
		paraaf:
Collegebesluit:		

ONDERWERP : Huishoudelijke ondersteuning (Wmo), uitvoeringsregels

NAAM OPSTELLER : I. van Gijssel

PORTEFEUILLEHOUDER : O. Wagner

AFDELING : BOB

RESULTAAT VOOROVERLEG:

Parafen:	Opmerkingen:
HOOFD AFDELING:	
PORTEFEUILLEHOUDER:	
CONCERNCONTROL:	
SECRETARIS:	

ONDERWERP : Huishoudelijke ondersteuning (Wmo), uitvoeringsregels

Voorgesteld besluit:

1. De 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2016' vast te stellen en de 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2015' in te trekken.
2. Dit besluit ter informatie te doen toekomen aan de RVC (C-stuk).

Voorgeschiedenis / aanleiding:

Per 1 januari 2015 wordt de Wmo-maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning niet langer toegekend in uren (met een bandbreedte) maar in het resultaat dat bereikt moet worden: een schoon en leefbaar huis. Uit recente uitspraken van de Centrale Raad van Beroep kan afgeleid worden dat deze werkwijze gevolgd mag worden, mits sprake is van een breed gevoerd, onafhankelijk gesprek én in de beleidsregels en in de beschikking aan de cliënt voldoende duidelijk/concreet wordt aangegeven wat en met welke frequentie er gedaan moet worden om het huis schoon en leefbaar te houden.

Aangezien we de bestaande werkwijze willen voortzetten, wordt in de vast te stellen bijlage 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2016', specifiekere benoemd wat onder een schoon en leefbaar huis wordt verstaan en welke activiteiten in welke frequentie dienen plaats te vinden om dit resultaat te bereiken.

Toelichting:

In 2014 is besloten om de hulp bij het huishouden te blijven verstrekken als maatwerkvoorziening in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Daarbij is besloten om huishoudelijke ondersteuning per 1 januari 2015 niet langer toe te kennen in uren (met een bandbreedte) maar in het resultaat dat bereikt moet worden. Hiertoe zijn we overgegaan na intensief overleg met de aanbieders en na de uitvoering van pilots in de gemeente Haarlem.

Bij de inkoop van de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning is met de aanbieders overeengekomen dat zij i.c. het resultaat 'een schoon en leefbaar huis' realiseren. Op deze wijze ontvangt de cliënt datgene wat in zijn/haar specifieke geval, gelet op de beperking van de cliënt en de omvang en inrichting van de woning, nodig is, zonder afhankelijk te zijn van een vooraf door de gemeente "geïndiceerde" ureninzet. De afspraken met de aanbieders zijn zodanig dat deze gehouden zijn alle benodigde inzet te doen die noodzakelijk is om te komen tot het resultaat.

Voor de inzet wordt aan de aanbieder per cliënt een vast bedrag per week betaald. Dit is een gemiddeld bedrag dat niet afhankelijk is van de daadwerkelijke ureninzet.

Naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep is er in de media recent aandacht geweest voor de huishoudelijke ondersteuning. Uit deze uitspraken kan afgeleid worden dat de keuze voor toekenning van een resultaat gehandhaafd kan blijven, mits sprake is van een breed gevoerd, onafhankelijk gesprek. In de beleidsregels en in de beschikking aan de cliënt dient voldoende duidelijk/concreet te worden aangegeven wat en met welke frequentie er gedaan moet worden om het huis schoon en leefbaar te houden.

In het onderstaande schetsen we de huidige werkwijze en gaan we vervolgens in op de uitspraken van de CRvB en de gevolgen hiervan voor de uitvoering in Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Huidige werkwijze

De toegang tot de huishoudelijke ondersteuning verloopt via het Loket Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Nadat de cliënt zich heeft gemeld, wordt vanuit het Loket Haarlemmerliede en Spaarnwoude breed onderzoek gedaan naar alle feiten en omstandigheden i.c.. Dit gebeurt via meerdere gesprekken met de cliënt en de mantelzorger of cliëntondersteuner en in de

regel via een huisbezoek. Wanneer op basis van dat onderzoek geconstateerd wordt dat de cliënt niet zelf of met inzet van zijn/haar netwerk kan voorzien in een schoon en leefbaar huis, wordt de maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning toegekend.

Na toekenning gaan de cliënt en de aanbieder van zijn/haar keuze in overleg over de uit te voeren werkzaamheden. Hierbij is overwogen dat de professional het beste kan bepalen welke concrete werkzaamheden in het specifieke geval op grond van de diversiteit van de individuele omstandigheden (gelet op onder andere de beperking van de cliënt, het netwerk en de omvang en inrichting van het huis) benodigd zijn.

De afspraken die de aanbieder en de cliënt maken, worden vastgelegd in een door de aanbieder op te stellen en door de cliënt te ondertekenen ondersteuningsplan. Uitgangspunt is dat aanbieder en cliënt tot overeenstemming komen over de concrete aard van de werkzaamheden en de frequentie waarmee deze uitgevoerd zullen worden. In de incidentele gevallen waarin deze overeenstemming niet wordt bereikt, wordt door het Loket Haarlemmerliede en Spaarnwoude een bemiddelende rol vervuld.

Wij monitoren de uitvoering door de zorgaanbieders intensief, onder andere via de kwartaalgesprekken. Ook hebben we een klantvervalsonderzoek gehouden. Hieruit komt naar voren dat 96% van de cliënten met huishoudelijke ondersteuning tevreden is over de geboden ondersteuning en deze waardeert met een 7,6. Hieruit leiden we af dat cliënten (113) grotendeels tevreden zijn over de ondersteuning die zij krijgen.

Recente uitspraken

De recente uitspraken van de CRvB hebben betrekking op een uitvoering die anders is dan die in Haarlemmerliede en Spaarnwoude - in de ene gemeente (Utrecht) wordt uitgegaan van een standaard toegepaste voorziening (standaard aantal uren) en bij de andere gemeente (Aa en Hunze) wordt gewerkt met een algemene voorziening (mensen worden hierbij geacht het zelf te regelen en te betalen) - , maar dit laat onverlet dat de uitspraken elementen in zich hebben die ook voor ons relevant zijn.

Uit de uitspraken van de CRvB zijn de volgende 3 hoofdlijnen te halen waar onze werkwijze aan moet voldoen:

1. Er dient sprake te zijn van een onderzoek naar alle feiten en omstandigheden van de cliënt

In overeenstemming met de uitspraken van de CRvB wordt, na melding, een zorgvuldig en breed onderzoek naar de individuele, c.q. persoonlijke situatie en behoeften van de cliënt uitgevoerd door het Loket Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit betekent dat onze werkwijze voldoet aan het gestelde in de wet en de jurisprudentie.

2. Verstrekken huishoudelijke ondersteuning kan als algemene voorziening of als maatwerkvoorziening

In overeenstemming met de uitspraken van de CRvB verstrekken we de huishoudelijk ondersteuning in de vorm van een Wmo-maatwerkvoorziening.

3. Verstrekken als te behalen resultaat

Het is toegestaan om te kiezen voor resultaatgericht toekennen van de huishoudelijke ondersteuning: een schoon en leefbaar huis. Ook op dit punt voldoen we aan de jurisprudentie.

Indien een maatwerkvoorziening wordt toegekend als een resultaat, dient op basis van de uitspraken aan de volgende voorwaarden te worden voldaan.

A. Uitwerking in beleidsregels: wat is een schoon en leefbaar huis?

Ter invulling van het begrip schoon en leefbaar huis, dient uit de beleidsregels te blijken welk niveau van schoon voor een huishouden verantwoord is en welke concrete activiteiten met welke frequentie verricht moeten worden.

We constateren dat de eerder vastgestelde 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2015' op dit punt een aanscherping behoeven. Dit betreft regels die als leidraad gebruikt worden bij de uitvoering. Gelet hierop gebruiken wij de term "uitvoeringsregels".

We gaan om te voldoen aan het gestelde in de jurisprudentie in de uitvoeringsregels specifiekere benoemen wat onder een schoon en leefbaar huis wordt verstaan en welke activiteiten in welke frequentie dienen plaats te vinden om dit resultaat te bereiken. Hierbij sluiten we aan op de uitwerking, zoals die reeds door de aanbieders wordt toegepast in het ondersteuningsplan. In de bijlage 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2016', in hoofdstuk 4.4 bij de inzet van huishoudelijke ondersteuning, treft u deze uitwerking aan.

In genoemde uitvoeringsregels geven we ook expliciet aan wat niet onder de huishoudelijke ondersteuning valt. We wijzen de cliënt hierbij tevens op de mogelijkheid van de huishoudelijk hulp toelage. De kosten hiervan voor de cliënt hebben we recent verlaagd naar 7,50 euro per uur (collegebesluit d.d. 14 juni 2016).

We merken op dat we gelet op de samenstelling en aard van ons cliëntenbestand, ook los van de jurisprudentie, een verscherping zouden hebben voorgesteld met betrekking tot de frequentie van de ondersteuning. We zien dat in voorkomende gevallen sprake is van een ondersteuning die op 2-wekelijkse basis wordt uitgevoerd. Dit vinden we, gezien de doelgroep, niet altijd wenselijk. Daarom hebben we nu in de uitvoeringsregels opgenomen dat de aanbieder in ieder geval wekelijks huishoudelijke ondersteuning aan de cliënt biedt, tenzij de cliënt en de aanbieder beide instemmen met een minder frequente uitvoering.

B. De beschikking: concretiseren van de wijze waarop resultaat kan worden bereikt

In de beschikking inhoudende de verstrekking van huishoudelijke ondersteuning dient, op basis van hetgeen daarover is opgenomen in de gewijzigde uitvoeringsregels, het te behalen resultaat geconcretiseerd te worden.

Dit betekent dat we in de beschikking zowel de in het individuele geval uit te voeren activiteiten als de frequentie daarvan concreet zullen gaan opnemen.

Hiermee zorgen we voor het - in voorkomende gevallen - versterken van de positie van de cliënt. Dit laat overigens onverlet dat we, gelet op het vertrouwen dat we hebben in de expertise en de kwaliteit van de gecontracteerde zorgaanbieders, van mening zijn dat het bovenstaande in de daadwerkelijke uitvoering niet tot grote wijzigingen leidt.

Conclusie

In geval de uitvoeringsregels voldoende duidelijk zijn over het te bereiken resultaat, aan de cliënt maatwerk wordt geboden en dit in de beschikking naar de cliënt concreet (activiteiten en frequentie) wordt opgenomen, wordt voldaan aan het gestelde in de wet en de jurisprudentie. Op deze wijze kunnen we de bestaande werkwijze continueren. Een werkwijze waarmee we naar onze overtuiging het meest recht doen aan de individuele ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Immers deze heeft recht op een nader omschreven/geconcretiseerd resultaat en niet uitsluitend op de duur(uren) van de aanwezigheid van de aanbieder. Bij een werkwijze met een zorgvuldige vermelding van activiteiten en frequentie is de objectiveerbaarheid maximaal.

Implementatie

Met de aanbieders van de huishoudelijke ondersteuning zullen we in overleg treden over de gevolgen van de concretisering van het resultaat.

Conform planning wordt in de periode september t/m december 2016 door het Loket Haarlemmerliede en Spaarnwoude in gesprek getreden met 450 cliënten huishoudelijk ondersteuning, waarvan de verstrekking per 2017 eindigt. We gaan aan de hand van de nieuwe uitvoeringsregels een nieuw besluit nemen.

Met de overige circa 75 cliënten (waarvan de periode van verstrekking niet eindigt per 2017) gaan we in eveneens gesprek waarbij zal worden getoetst of de geleverde ondersteuning voldoet aan de aangescherpte uitvoeringsregels.

Tot slot merken we op dat met ingang van 1 juli 2016 met elke cliënt aan wie een maatwerkvoorziening huishoudelijke ondersteuning wordt verstrekt na een periode van 2 à 3 maanden contact wordt opgenomen om te bezien of de wijze van ondersteuning toereikend is. Dit is ten opzichte van de huidige werkwijze een intensivering.

Afgestemd met:

- **Afdeling**
- **Externe partij**

Financiële aspecten:

Het Rijk heeft per 2015 een korting van circa 40% doorgevoerd op het budget voor de huishoudelijke ondersteuning, Anticiperend op deze korting is reeds vóór 2015 door ons een kostenbesparing gerealiseerd van circa 20%.

Om bij de inkoop van de huishoudelijke ondersteuning te komen tot een reëel periodetarief is aangegeven dat de aanbieders rekening dienden te houden met een afname van het totale volume van 20%. De haalbaarheid hiervan is besproken met aanbieders en getoetst in pilots.

Over 2015 hebben we een positief resultaat behaald van ruim € 16.995. Met dit positieve resultaat is niet alleen de voorgenomen besparing in 2015 t.o.v. de uitgaven 2014 ingevuld, maar kan tevens de bezuinigingstaakstelling voor 2016 worden gedekt en is ruimte aanwezig voor de verwachte groei als gevolg van de vergrijzing en het langer zelfstandig wonen.

De mogelijke financiële implicaties van het aanscherpen van de frequentie van de huishoudelijke ondersteuning (in ieder geval 1 keer per week, tenzij), voor zover deze niet binnen de overeenkomsten kunnen worden opgevangen, zullen we dekken via de niet uitgegeven middelen voor de Huishoudelijke hulp toelage.

Juridische aspecten:

VNG en Ministerie

De uitspraken van de CRvB vormden voor zowel voor de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (brief van 6 juni 2016) als voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (brief van 3 juni 2016) aanleiding om de gemeenten te wijzen op de consequenties van de uitspraken voor het gemeentelijke beleid.

Met de hierboven aangegeven aanscherping van de beleidsregels en de concretisering daarvan in de beschikking naar de cliënt voldoen we aan de wet en de jurisprudentie i.c. en het gestelde in de hiervoor aangehaalde brieven.

Communicatieve aspecten:

- **publicatie in de krant:** ja
- **opname in CVDR:** ja

De Klankbordgroep Wmo zal worden geïnformeerd na besluitvorming.

Gevolgen / relatie met Horizon en Stip:

Met de aanbieders van huishoudelijke ondersteuning zijn we per 1 januari 2015 overeenkomsten aangegaan voor een periode van 2 jaar, met de mogelijkheid om deze tweemaal met één jaar te verlengen. Onlangs is besloten om van de eerste verlengingsmogelijkheid gebruik te maken. Dit betekent dat de overeenkomsten doorlopen tot en met 31 december 2017.

Verdere procesgang:

De 'Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2016' treden in werking direct na vaststelling door het college.

bijlagen : Uitvoeringsregels maatschappelijke ondersteuning 2016

Halfweg, 5-7-2016